

ئايا پۆژوو گرتنه كەت

وەك پۆژوو گرتنى پيغەمبەرە ؟

مامۆستاين: عدنان بارام و على عبدالله

وہبە تايبە تيش رۆژوو وپە رستشە کانی رەمە زان کە ھۆکارێکی گەورەى نزیک بوونە وەو خۆشە وپیستی یە لە لای خواى پەرەردگار و ھۆى زیاتر لە خواترسان ولى نزیک بوونە وە یە تى، پیویستە لە سەر ھەموو موسلمانیک ھەولئى ئەو بەدات کە بە شەکانى ئەم پەرستشە بە شیۆھ یە ک ئە نجام بەدات کە لە گەل قورئانى پیرۆز و فەرموودە و سوننەتە کانی پیغەمبەرى خوادا (ﷺ) تەواو بە رامبەر بى. بە لام دەبینن زۆریک لە پۆژوہ وانان مەرجى دووہ میان وەکو پیویست تیدانى یە لە پۆژوگرتنە کە یان .

واتە: بە گوێرەى شەریعت و سوننەت پۆژوہ کانیان ناگرن بە تەواوى ، بە لکو زۆر شتى داھینراو و بى شەرى یان تیدا بە دى دەکریت. کە ئەو سەرپیچی و بى شەرى و داھینراوانە بە گشتى دەبنە ھۆى لە دەست چونی ئە جرو پاداشتى تەواو، وە ھەیانە گوناھیشیان بۆ دەنوسریت و تاوانبارو قەرزداریش دەبنە وە لە سەرى .

بى گومان پۆژوو گرتن یە کیکە لە پوکنە کانی ئیسلام ، وە عیبادە تیکى مەزنە" بە لام شتیکی بە لگە نەویستە کە ئەم عیبادە تەش وەکو تیکرایى عیبادە تەکانى تر بۆ گیرابونى لە لایەن خوا پیویستى بە دوو مەرج ھە یە :

یە کە م : عیبادە تە کە بۆ خوا بکریت بە تاک و تەنھایى بە بى ھیچ مەرام و مەبەستىکی تر. ئە گینا شیرک دەکە ویتە ناو عیبادە تە کە وە .

دووہ م : بەو شیۆھ یە ش عیبادە تە کە بۆ خوا بکریت کە پیغەمبەرى خوا ﷺ کردوویە تى و ئاماژە ی بۆ کردووە ، واتە عیبادە ت کردنە کە موافقى شەریعت و سوننەتى نیردراوہ کە ی خوا بیت . ئە گینا بیدعە و شتى داھینراو دەکە ویتە ناو عیبادە تە وە . وە لە جیاتی پاداشتیش سزای دەکە ویتە سەر .

کە وابوو پیویستە مرقى موسولمان لە ھەموو عیبادە تە کانیدا بە گشتى نیە تى خۆى تەنھا کات بۆ اللہ ، وە بەو شیۆھ یە ش ئە نجامى بەدات کە سوننە تە .

سه ریچی و داهیئراوه کانی رؤژوهوان:

یه کهم / هه ندیک داهیئراوه که
له پیش مانگی ره مه زان ده کربیت:

۱ - به کارهینانی ژمیریاری
که ردوونی "الحساب الفلکی" له دست
پیکردنی مانگی ره مه زان:

پرسیار کرا له "اللجنة الدائمة للبحوث
العلمية والإفتاء" - شیخ محمد بن صالح
العثیمین - رحمه الله - وشیخ عبد الله بن
عبد الرحمن الجبرین - سه بارهت به
به کارهینانی ژمیریاری که ردوونی
واته "الحساب الفلکی" له دست پیکردنی
مانگی ره مه زان که ئایا ره وایه یان نا؟

ئه وانیش له وه لامدا فه رموویان: ریگی
شه رعی بۆ دهست نیشان کردنی هاتنی
مانگی ره مه زان بینینی چاوه هه ره کو
پیغه مبه ری خوا ﷺ فه رموویه تی: "صُومُوا
لِرُؤُیَّتِهِ وَأَطِرُوا لِرُؤُیَّتِهِ"^(۱) واته: به بینینی
مانگ رؤژوو بگرن و به بینیشی وازی لی
بهینن، واته به بینینی مانگی ره مه زان
بۆ دهست پیکردن و به بینینی مانگی
شه وال بۆ کوتایی پیهینان.

پاشان به کارهینانی ژمیریاری یه
که ردوونیه کانیان به نامۆ و بیدعه داناه،
وفه رموویانه نابی ئه نجام بدری^(۲).

پیغه مبه ری خوا ﷺ فه رموویه تی:
"إِنَّا أُمَّةٌ أُمِّيَّةٌ لَّا نَكْتُبُ وَلَا نَحْسِبُ، الشَّهْرُ
هَكَذَا وَهَكَذَا"^(۳).

پیشه و "النووی" فه رموویه تی
که زانایان فه رموویانه: أمیة: واته ئیمه
که لیکین له سه ره وه ماوین که له سه ری
له دایک بووین نه ده نووسینه وه
ونه "حساب" یش ئه کهین^(۴). هه ره ها
پیشه و "ابن حجر" فه رموویه تی: "والمراد
بالحساب هنا حساب النجوم... بل
ظاهر السياق يُشعر بنفي تعليق الحكم
بالحساب أصلاً"^(۵).

که واته: به کارهینانی ژمیریاری یه
که ردوونیه کان کاریکی ناره و بیدعه
وداهیئراوه و نابی پشتی پی ببه ستری بۆ
دهست نیشان کردنی هاتنی مانگی
ره مه زان یان کوتایی هاتنی.

۲ - گرتنی رؤژوو ی گومان "یوم
الشک" به نیه تی ئیحتیات کردن:

چونکه ئه م کرداره پیچه وانه ی
سوننه تی پیغه مبه ری خوایه ﷺ هه ره کو

(۲) فتاوی رمضان. أشرف بن عبدالصمد ۱ (۶۰/۶۳).

(۳) البخاری (۱۹۱۳)، و مسلم (۱۰۸۰).

(۴) شرح صحیح مسلم (۱۹۲/۷).

(۵) الفتح (۱۵۱/۴).

(۱) البخاری (۱۹۰۹)، و مسلم (۱۰۸۱).

له "عمار" هره په زای خوی لې بیت -
 نه گپړنه وه که فهرموویه تی:

"مَنْ صَامَ الْيَوْمَ الَّذِي يُشْكُ فِيهِ فَقَدْ
 عَصَىٰ أَبَا الْقَاسِمِ" (۶).

واته: نه وکسه سی نه و پڼه به رڼو
 بیت که خه لکی لې ی به گومانه که
 په مه زانه یان نا نه و سه ریچی
 فهرمانی "أبا القاسم" ی کردوه
 که پیغمبره خویه ﷺ . هره ها "أبو
 هریره" په زای خوی لې بیت
 له پیغمبره ری خواوه ﷺ بومان
 نه گپړنه وه که فهرموویه تی:

لَا يَتَقَدَّمَنَّ أَحَدُكُمْ رَمَضَانَ بِصَوْمٍ يَوْمٍ أَوْ
 يَوْمَيْنِ، إِلَّا أَنْ يَكُونَ رَجُلٌ كَانَ يَصُومُ
 صَوْمَهُ، فَلْيَصُمْ ذَلِكَ الْيَوْمَ" (۷).

واته: نابی که سی له نپوه پیچی
 په مه زان بکه وی به پڼووی پڼیک یان
 دووان به نیازی ئیحتیات کردن، به لام
 نه گره که سینک له نپوه نه و پڼه له گه ل
 پڼی پڼووی سوننه تی جووت بوو با
 به پڼووی بیت بویه گرتنی پڼووی پڼیک
 یان زیاتر بهر له په مه زان به نیازی نه وه ی
 نه وه کو پڼیک پڼووی په مه زانی بفه وتی،
 بیدعه یه ونابی بکری جگه له و که سانه ی

که نه و پڼه له گه ل پڼی پڼووی
 سوننه تیاندا هاوکات نه بی.

دووهم / نه و بیدعانه ی که له نیه ت

هینانی پڼوودا ده کری:

۱- نیه ت هینان به زمان:

وتنی نیه ت له کاتی پڼوودا بیدعه یه،
 چونکه نیه ت نیازی دلله وشوینه که شی
 دلله نه ک زمان، هره بویه هینانی به زوبان
 شتیکی داهینراو وخرایه باهه ندی
 خه لگیش به چاکی بزانی (۸).

هره ها له باره ی "نیه ت" هره پرسیار
 کرا له شیخ -صالح الفوزان- بو پڼووی
 مانگی په مه زان، نه ویش له وه لامدا
 فهرمووی:

هه مو کرداریک پیویستی به نیه ت
 هه یه وله م باره شه وه پیغمبره ری خوا
 فهرموویه تی "إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا
 لِكُلِّ إِمْرٍءٍ مَا نَوَىٰ" (۹).

پڼووش وه کو هره کرداریک پیویستی
 به نیه ت هه یه به لام پیویست ناکات که
 نه ونیه ته به زمان بوتری، بو نمونه
 بوتری (نیه تمه پڼووه ده گرم) نه م کاره
 بیدعه یه ونابی نه نجام بدری (۱۰).

(۸) "صفة صوم النبي ﷺ" فی رمضان للشيخ غلي بن حسن
 والشيخ سليم الحلالی ص (۳۰)
 (۹) البخاری (۶۶۸۹)، ومسلم (۱۹۰۷).
 (۱۰) "فتاوی الصيام: ج ۱ ص ۱۶۲-۱۶۳".

(۶) وعلقه البخاری ووصله أبو داود والترمذی وابن ماجه
 والنسائی والحديث حسن .
 (۷) أخرجه البخاری (۱۹۱۴) ومسلم (۱۰۸۲).

۲- دانانی پرستیه کی تاییهت بۆ وتنی
نیهت له پۆژووگرتندا:

ئەمیش دیسان په یوه ندی به خالی
یه که مه وه هه یه، به لام لیره دا ئامازه
به وه ده ده یین که له ناو خه لکداو
له کوردستانی خۆماندا هه ندی پرسته
تاییهت کراون بۆ چۆنیتی ووتنی نیهت
له مانگی په مه زاندا، که ئەم پرستانهش
هه مان حوکمی " حوکمه گشتیه که یان"
هه یه، واته ئەمانیش جائیز نی یه
ووتنیان و به داهینراوو بیدعه دائه نریت
له پوی شه ره وه ئەمهش له بهر نه بوونی
هیچ به لگه یه کی دروست که راستیه که ی
بسه لمینی چ له قورئانی پیروز یان
له فه رموده کانی پیغه مبه ر ﷺ دا. دیاره
ئەم پرستانهش به گویره ی جیاوازی
له هجه و شیوه زاره کان و جیاوازیوونی
ناوچه کانی ئه گوریت، به لام بۆ نمونه
چهند پرستیه ک باس ئەکهین، بۆ نمونه
ئەلین (نیه تمه سبهینی به پۆژوو ئەبم،
پۆژووی مانگی په مه زان، خوا وهری
گریت لیمان)، یان (نیه تمه سبهی به پۆژوو
ئەبم، پۆژووی مانگی په مه زان فه رزه
له سه رم، ئەیگرم بۆ خو + الله اکبر)،
وه یان ئەلین (نیه تمه سوبحه ی به پۆژوو
ئەبم، پۆژووی مانگی په مه زان - سالی
ئەمسال، خوا قه بولی کات لیمان، اللهم

صل علی سیدنا محمد وعلی آله وصحبه
أجمعین) و.... هتد.

سەییەم / له بیدعه کانی بانگ دان و پارشیوکردن:

۱- بیدعه ی ئاگادار کردنه وه بۆ
پارشیوکردن.

به مه به ستی ئاگادار کردنه وه ی خه لکی
بۆ پارشیو کردن چهند شیوازیکی
بی شه رعی داهینراون وه ک:

* بانگی خه لکی ده که ن و ده لین :
هه لباستن نان بخۆن ئەمهش جوړیکی
تری بیدعه یه

* سوپانه وه به ده وری مالاندا به
لیدانی ته پل و ده ف و گۆرانی و ده هۆل
لیدان، له لایه ن پیژیکی به کری گراو بۆ
ئەم مه به سته ! وه پارشیو ده که نه وه

* یا له سه رمینه به ره کان به ئامیژیکی
دهنگی خه لک هۆشیار ده که نه وه و چهند
ئایه تیک وهۆنراوه یه ک ده لین، چهند
جاریک ئەم ئامیره به کار ده هینن.

سه یریش له وه دا، هه ره مان پیژیسه
که له کاتی ئاهه نگ و گۆرانی وتندا هه مان
ئامیژ به کار ده هینن و به شه قام
وکۆلانه کاند ده پۆن.

له پاشان کاتی که مانگی په مه زان دیت
، ئەو مانگی که مانگی خوا په رستی یه
، مانگی نویژو پۆژوو گرتنه، مانگی

و بڼه وایه کیان نی یه له ئاینی پاک و بیگه رد وپیرۆزی ئیسلامدا.

۱- ازهینان له خواردن به بیستنی بانگه وازی به ناو "الإساکیه":

ئوه وهی که له فـرمووده کانی پیغه مېره وه (ﷺ) پیمان گه شتووه ئه وه یه که ازهینان له خواردن له پارشیوی مانگی ره مه زاندا به ستراره به بانگی دووه می به یانی یه وه که له کاتی دهر که وټنی گزنگی راستدا "الفجر الصادق" دا ده دریت.

وه پیغه مېره ی خوا ﷺ فه رموویه تی:
(الفجرُ فجران فأما الأول فإنه لا یحرمُ الطعام، ولا یحلُّ الصلاةَ وأما الثاني فإنه یحرمُ الطعام ویحلُّ الصلاة) (۱۱).

واته: گزنگ دووانه: یه که میان که گزنگی راسته قینه نی یه ، خواردن و خواردنه وه قه ده غه ناکات و نویژیش نابیت له وکاته دا بکریت، به لام دووه میان که گزنگی راسته قینه یان "راستگو" یه خواردن و خواردنه وه قه ده غه ئه کات وئه وکاته ش کاتی نویژی به یانی یه .

به پیز پوژوه وان: که واته ازهینان له خواردن و خواردنه وه له کاتی بیستنی بانگه وازی "الإساکیه" دا که بهر له بانگی به یانیدا ئه کریت بیدعه یه وپیچه وان هی

ته ویه و گه رانه وه له هه موو تاوانیک، ئه وه که سانه ده بینن پیشوازی له م مانگه ده که ن به شیوه یه کی ناشه رعی .

له بهر ئه مه پیویسته له سه ره ر موسولمانیک ئه گه ر توانای گوپینی ئه م کاره ی هه بوو پیویسته بیگوپیت به تایبه تیش بانگ دهر و پیش نویژ خوین، هه ریه که و له ولات و شاری خوئی هه ولی گوپینی بدات، ئه گه ر توانای هه بوو ، وه ئه گه ر نه یوانی با له مزگه و ته که ی خویدا بیگوپیت .

ئه م پارشیو کردنه وه یه هیه پیویست و زه رور نی یه . چونکه پیغه مېره ﷺ ریگه ی بو ئیمه داناوه بانگدانی یه که مه له کاتی به یانیدا که به لگه یه له سه ر ئه وه ی که خوادن و خواردنه وه دروسته ، وه بانگ دانی دووه میس به لگه یه له سه ر ئه وه ی که خواردن و خواردنه وه حه رامه " که واته پیویست به هیه شتیکی تری زیاد ناکات بیکه ین به بیدعه ، چونکه ئه گه ر بانگ دهره کان دوو جار بانگ بدن ئه وا پیک و ته واو دهن و ده زانرین .

۲-الإساکیه: که له پیش بانگی به یانیدا ئه وتریت (الإساک-الإساک یا أمة محمد الإساک) یان هه ر و ته و زیکرکی تر که به نیازی ازهینانی خه لکی له خواردن و خواردنه وه ئه وتریت . هه موو ئه و ووتانه بیدعه یه و هیه ئه صل

(۱۱) أخرجه ابن خزيمة والبيهقي وسنده صحيح .

له وه لأمدا فه رموى: ئه وانهى كه
په له ئه كه ن له بانگاندا وپيشى ئه خه ن
له كاتى گونجاوى خوئى به نيازى ئىحتيات
كردنه وه هه لهن و هه له شه كه يان له م
پوانه وه يه:

يه كه م: ئىحتيات كردن له
په رستشه كاندا ئه وه يه كه پا به ندى
ئنه وه بين كه له شه رعدا هاتووه،
پيغه مبه رى خوا ئه فه رموييت:
"كُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يُوَدِّنَ ابْنُ أُمَّ مَكْتُومَ
فَإِنَّهُ لَا يُوَدِّنُ حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ".

نه يفه رموو تاكاتى نزيك بوونه وهى
دهر كه وتنى فه جري راستگۆ به لكو
فه رموويه تى تاكاتى دهر كه وتنى فه جري
راستگۆبو ئىحتيات كردن بو بانگ دهران
ئنه وه يه كه بانگ نه دن تاكاتى
دهر كه وتنى گزنگى راسته قينه .

دووه م: ئه وپانگ دهرانه ي كه بانگ
پيش ئه خه ن به نيازى ئىحتيات كردنه وه
خويان هه لهن وخه لكانيكى زوريش
ئه خه نه هه له يه كى گه وره تره وه به وهى
كه زوريك له وانهى كه نوپزه كانيان
به جه ماعت ئه نجام ناده ن وه كو
ئافره تان يان ئه وانهى كه پيگريكى
شه رعيان هه يه بو نه چوونيان

سوننه تى پيغه مبه ره ﷺ ، جا ئيتر به هه ر
نيه تيكه وه بيت ئه مه له لايه ك، له لايه كى
تره وه نه ك هه رپيش بانگ ده كه ويئ ،
به لكو ئه بى بزانيين كه خودى بانگه كه
پيش گزنگى راستگۆ ده درييت به نيازى
ئىحتيات كردن به گومانى خويان.

۴- پيش خستنى پارشيئو:
سوننه ته پارشيئو دوا بخريئ تا كاتى
گزنگى راسته قينه چونكه خواى گه وره
فه رموويه تى:

(وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَسْبِينَ لَكُمْ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ
الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ)^(۱۲).

وه له سوننه تدا هاتووه كه ئه وه نده ي
كاتى خويندنى په نجا ئايه ت ئه توانرييت
پارشيئو پيش بخرييت نه ك وه كو هه نديك
له موسولمانان ئه نجامى ئه دن له پيش
وه ختيكى زور زوودا^(۱۳).

۵- بانگ دان پيش دهر كه وتنى
فه جري راستگۆ به نيه تى ئىحتياته وه:
پرسيار كرا له شيخ محمد بن صالح
العثيمين - رحمه الله - حوكمى ئه و كه سانه
چى يه كه بانگ پيش ئه خه ن له كاتى
خوئى؟

(۱۲) (سورة البقرة: ۱۸۷).

(۱۳) پيشه وا الحافظ فه رموويه تى: ئايه ته كانى ناوه ندى
بن، نه دريژ و نه كورت، وه له سه رخو بضويئرى. الفتح

(۴/۱۶۴).

بوجه ماعت نویژه کانیاں پییش له کاتی
راسته قینه ی خوی ئه نجام بدن^(۱۴).

"إِذَا أَقْبَلَ اللَّيْلُ مِنْ هَاهُنَا، وَأَدْبَرَ النَّهَارُ مِنْ هَاهُنَا، وَغَرِبَتِ الشَّمْسُ فَقَدْ أَفْطَرَ الصَّائِمُ"^(۱۶).

چوارهم /

له بیدعه کانس بهر بانگ:

۱- دواخستنی بهر بانگ
بسه بیانوی دلنی ابون
له ته و ابوننی کات :

پیغه مبه ری خوا (ﷺ) فه رموویه تی :
لا یزال الناس بحیر ما عجلوا الفطر^(۱۵)

واته: خه لگی هه ر له سه ر خیر
به رده و امن تائه و کاته ی په له ئه کهن
له به ریانگ دا. وه فه رمووی:
"لاتزال أُمَّتِي عَلَى سُنِّي مَا لَمْ تَنْتَظِرْ
بِفَطْرِهَا النُّجُومَ"

واته: ئوممه ته که م له سه ر خیر
به رده و امه تائه و کاته ی چاوه پری
دهر که وتنی ئه ستیره نه کهن بو
به ریانگ. که واته مانه وه ی موسلمانان
له سه ر خیر به ستراوه به په له له کردن
له به ریانگ و دوانه خستنی تا کاتی
دهر که وتنی ئه ستیره .

به لگو هه ر به ئا و ابوننی خور پیویسته
رڙو و هوان به ریانگ بکاته وه. هه روه کو
پیغه مبه ری خوا فه رموویه تی:

له وه ش زیاتر که ئه بی رڙو و هوان زیاتر
پا به ندبی به سوننه ته کانی پیغه مبه ر
وفه رمانه کانیا نه وه، پیویسته که دوور
بکه ویته وه له خو شوبه اندن به جو له که و
خاچ په رستان "اليهود والنصارى" چونکه
پیغه مبه ری خوا (ﷺ) فه رموویه تی:

"لا يزال الدين ظاهراً ما عجل الناس
الفطر، لأن اليهود والنصارى يؤخرون"^(۱۷)

که واته: په له کردن له به ریانگ سوننه تی
پیغه مبه ری ئاز زمانه ﷺ و پیچه وانه که شی
که دواخستنی ته تی سوننه تی جو له که
و خاچ په رستانه و ئه نجام دانی بیدعه یه
و خو شوبه اندنه به وان خوا په نامان
بدات.

پیئجه م /

له بیدعه کانس خو به پاک راگرس

[من بدع التطهر]

۱. ئاو له دهم و لوت و هرنه دات له
کاتی ده ست نویژ ه لگرتنیدا . ئه مه ش
که مته ر خه می یه " چونکه ده بییت هه موو
ده ست نویژ گریک ئاو له ده می و لوتی
وه ر دات . به لام رڙو و هوان غه رغه ره ی پی
ناکات و زور به لوتی ئاو هه لئامرئیت و هک

(۱۶) رواه البخاري (۱۹۵۴)، ومسلم (۱۱۰۰-۱۱۰۱).

(۱۷) رواه أبو داود (۲۳۵۳) وسنده صحيح .

(۱۴) فتاوی رمضان ۱ / (۱۹۶-۱۹۷).

(۱۵) رواه البخاري (۱۹۵۷)، ومسلم (۱۰۹۸).

هه روهها بۆزياتر دلئيا بون له وهى كه سيواك كردن به دريژايى رۆژ سوننه ته بۆ رۆژوه وان وبۆغه يريشى ، بپوانه كئيى "فتاوى رمضان: ج ۲- ص ۴۹۰- ۴۹۳" كه تييدا "شيخ محمد بن صالح العثيمين وشيخ صالح بن فوزان وشيخ عبدالله بن جبرين" هاودهنگن له سهر ئه وهى كه سيواك كردن بۆ رۆژوه وان سوننه ته به دريژايى رۆژ به بى تاييهت كردنى به پيش لادانى خور له ناوه پاستى ئاسمان. هه رله و سه رچاوه يه دا شيخ "محمد بن صالح العثيمين رحمه الله" ئاماژه بۆ فهرموده يه كى ضعيف ئه كات كه به لگه ي ئه و كه سانه يه كه ئه م تاييهت كردنه ئه كه ن وبه پاستى ئه زانن ئه ويش: "إذا صُمتُمْ فاستاكوا أوّلَ النَّهارِ ولا تستاكوا آخِرَهُ".

۳- به تاوان زانينى توش بوون به جه نابهت له په مه زاندا . ئيحتلام بوون واته (جه نابهت) رۆژوه به تال ناكاته وه ، چونكه به ئاره زوى رۆژوه وان نى يه . به لام پيوسته خوى بشوات كه توشى ئه م حاله ته هات . به هه مان شيوه ئه و ئافره ته ي توشى چه يزو نفاس ده بى ، ئه گه ر له م دوو حاله ته پاك بوونه وه له شه ودا و "خويان نه شوشت تا دواى به يانى، ئه و تاوانيان له سه ر نى يه و رۆژوه كه يان دروسته .. به لام دروست

له چه ديسدا پيغه مبه ر ﷺ فه رمانى كردوه .

(وبالغ في الاستنشاق إلا أن تكون صائماً)^(۱۸).

۲. به كار نه هينانى سيواك كاتى به رۆژوه بون به گشتى ، وه دواى نيوه رويانيش به تاييهتى له به ر رۆژوه .

ئه مه ش پيچه وانه ي سوننه ته كه ده فه رمويت :

"لولا أن أشق على أمتي لأمرتهم بالسواك عند كل صلاة"^(۱۹).

واته : ئه گه ر به قورسيم نه زانايه له سه ر ئوممه ته كه م ئه و فه رمانم پيئه كردن به سيواك كردن له هه موو نوئيژيكا . ئه م فه رموده يه ش رۆژوه وان و كه سانى تر ليك جيانا كاته وه بويه وازه ينان له سيواك كردن دواى لادانى خور له ناوه پاستى ئاسمان به ره و خورئاو بوون تاييهت كردنيكى بى به لگه يه وئيش پيكردينشى بيدعه يه بويه ئه بينين بۆچوونى پيشه و "البخاري و ابن خزيمة" وغه يرى ئه مانيش ئه وه يه كه سيواك كردن سوننه ته له هه موو كاتيكا بۆ رۆژوه وان وبۆغه يرى ئه وانيش^(۲۰).

(۱۸) أبي داود(۲۳۶۶).

(۱۹) رواد البخاري(۸۸۷)، ومسلم(۲۵۲).

(۲۰) صفة صوم النبي ﷺ في رمضان ص(۵۳).

نی یه بؤ پیاوو ژن که خوشوشتنه که ، یان نوپزه که یان دوابخه ن بؤ کاتی دهرکه وتنی خور .

۴- پښتانه پښتانه له به پښتانه پښتانه کچی بچوک .

هه رکاتیک نافرته گه یشته به توش بوون به حهیز نه وه ده بیته به پښتانه بیته و نابیته دایکی و باوکی قه دهغه ی بکه ن له به پښتانه پښتانه “به بلگه ی نه وه ی که ته مه ی که مه ، چونکه زور له کچان توشی نه م حاله ته ده بن له ته مه نی ده سالی یان یازده سالی دا .

۵- به تاوان زانینی به کارهینانی خه نه له کاتی به پښتانه بوندا .

پرسیار کرا له شیخ (ابن عثیمین). په حمه تی خوی لی بی نایا دروسته خه نه دان له سهر له کاتی به پښتانه بونداو نایا پښتانه ده شکینی ؟

له وه لامدا فهرموی : (نه مه راست نی یه ، چونکه خه نه دان له قز له کاتی به پښتانه بون دا هیچ کار ناکاته سهر پښتانه ، هه روه که به کارهینانی کل و قه تره ی چاوو گوئی که نه مانه زیان به پښتانه وان ناگه یه نن و پښتانه به تال ناکه نه وه ه).

۶- به تاوان دانانی تام کردنی خوارده مه نی :

هه ندی نافرته تام کردنی خواردن به تاوان ده زانن له ترسی نه وه ی که زیان

به پښتانه که یان بگه یه نیته . به لام نه مه به تاوان دانانیت نه گهر ته نها خوارده که تام بکات و قوتی نه دات .

۷- پاک بوونه وه ی نه و نافرته تانه ی که توشی نیفاس بوون پیش چل پښتانه ، وه خوقه دهغه کردنیان له نوپزه پښتانه .

هه ندیک نافرته پاک ده بنه وه له نیفاس پیش ته و او بوونی چل پښتانه ، له گه ل نه وه شدا خوی قه دهغه ده کات له نوپزه پښتانه هه تا چل پښتانه که ته و او ده کات !

به لام نه م کساره هه له یه ، به لکو هه رکاتیک خوینله نافرته که وه سستا له پښتانه کانی نیفاس دا “ نه گهر پیش ته و او بوونی چل پښتانه که ش بوون- نه وه خوشی ده شوات و له پاشان نوپزه پښتانه به جی ده گه یه نی .

گه واته پوخته ی نه م باسه نه وه یه که : نه م نافرته تانه نه گهر ، خویننه که یان وه سستا پیش چل پښتانه نه وه نوپزه ده کات و به پښتانه ده بیته و حه لاله بؤ میرده که ی ، وه نه گهر خویننه که ی دووباره هاته وه له و پښتانه دا نه وه خوینی نیفاسه و دوور ده که ویته وه له نوپزه پښتانه و چونه لای میرده که ی ، وه نه گهر خوین هاته که له چل پښتانه تیپه پی کرد نه وه خوینی نیفاس نی یه به لکو خوینی (استحاضه) یه

۸- نه و نافرته ته ی که پاک ده بیته وه پیش به یانی و خوی ناشوات :

یان: (پاک بوونه وهی ئافرته پیش به یانی و خوئه شوستنی):

هه ندیک ئافرته کاتیک که پاک ده بنه وه له عاده تی خویندا که میک پیش به یانی و بوئی نه کراوه خوئی بشوات له بهر که می کات ، ئه وه خوئی قه دهغه ده کات له پۆزوو گرتن به به لگه ی ئه وهی که به یانی داهات و هیشتا خوئی نه شوستوه .

۹- به پۆزوو بوونی ئه و ئافرته تی که خوین هاتنی به رده وامه دواي ئه و پۆزانه ی که عاده تی خوئی تی :

هه ندیک ئافرته ئه گهر هاتوو خوینه که شیان به رده وام بوو دواي ئه و پۆزانه ی که عاده تی خوئی تی " ئه و ده چن خوئیان ده شوون و هه لسوکه وت ده که ن وه ک ئه و ئافرته تانه ی که پاک بوونه وه . ئه وه ش دروست نی یه ، چونکه که خوین هاتن به رده وام بوو له ئافرته ته که " ئه وه ده بیت دووریکه ویته وه له پۆزوو نویت .

شیخ (ابن عثیمین) ده فه رموی : (ئه گهر هاتوو عاده تی ئافرته ته که شه ش پۆزوو یان حه وت پۆزوو بوو ، له پاشان ئه و ماوه یه دریت بوه وه و گه یشته هه شت یان نوئیان ده یان یازده پۆزوو ، ئه وه ئه و ئافرته نویت ناکات هه تا پاک ده بیته وه ، ئه مه ش له بهر ئه وه یه چونکه پیغه مبه ر

ﷺ هیچ سنوریکه دیاری نه کردوه بو خوینی حه یز...).

شه شه م / له بیده کانس نویتنی ته راویح و زیکرو پارانه وه :

۱. نقر صلاة التراویح . کردنی نویتزه کان به په له وه ک چۆن بالنده ده نوکی ده دات به زهوی دا بو خواردن ، وه په له کردن له خویندنی قورئان له نویتزه که دا

وه هه روه ها به کی له سه ر پیچی به کان بریتی یه له که م و کوپی کردن له به چی گه یانندن نویتنی ته راویح ، نویتزه که ته نها له پوه له تدا نویتزه ئه گینا زۆر له روکنه کانی نویتنی وازلی دینن وه ک وازه یینان یان له روکنی ئارام گرتن له رکوع و سوچه بردن و خیرا خویندنی قورئان و تیکه ل کردنی پیته کان به یه کتری . ئه وه گه وره ترین فیله که شه یتان له باوه پدارانی ده کات . وه پیغه مبه ر ﷺ ده فه رموی : (أسوأ الناس سرقة الذي يسرق من صلاته . قالوا یا رسول الله کیف یسرق من صلاته ؟ قال : لا یتم رکوعها ولا سجودها).

پیشه و " مالک " فه رموده یه کمان بو ئه گپیتته وه به سه نه دیکه صحیح که ئه فه رمویت "

وقد كان القاريء يقرأ بالمئين حتى
كُنَّا نعتمد على العصي من طول القيام،
وما كنا ننصرف إلا في فروع الفجر".

واته: قورئان خویننه کان نزیکه ی
دووسه د نایه تیان نه خویند له کاتی
به رنوږښی کردنیاندا به شیوه یه که خویمان
نه دا به سره گالوکه کانماندا له بهر دريږی
وه ستانمان، بلاوه شمان لئنه ده کرد
تاکاتی سره تاکانی فهجر.

به لام به داخه وه له م سره ده مه ی
خویماندا وله مزگه وتیک له مزگه وته کانی
کورستاندا که سیک بوی گپرامه وه که
پیش نویږو وتارخویننه که یان سورته ی
"الإخلاص" که چوار نایه ته له چوار پکاتی
نویږی ته راویدا نه خویني.

رهنگه هه ندیک بلین: که موسلمانان
توانای یه که میان نی یه، نه مه راسته به لام
راستی نه و قسه یه مانسای کردنی
دوو همیشه ناگه یه نی به لکو ده بیت پیش
نویږه کان ره چاوی بارودوخی
نویږکه ره کان بکه ن وبه شیوه یه کی مام
ناوه ندی نه زور کورت ونه زور دريږ
نویږه کان یان بوبکه ن.

۲- له ده ست دانسی نویږی عیشاو
نویږی ته راویح :

له په مه زاناندا تیبینی ده کریت هه ندیک
که س نویږی عیشا ناکه ن به جه ماعت
چونکه ده یانه ویت بگه ن به نویږ کردن له

دوای ئیمامیک که کردویانه به عاده تی
خویان نویږی ته راویح ده که ن له دوای
نه و ئیمامه . نه وهش تاوانه و دروست
نی یه ، چونکه که مته رخه می کردنه له
کردنی نویږه فه رزه کانه به جه ماعت .
وه ئینسان سه ری سورده میني که
ده بیستی و ده بیني نه و نویږه کاران
کومه ل کومه ل دین بؤ مزگه وتیکی دیاری
کراو، هه رکه کومه لیک نویږان کرد به
جه ماعت کومه لیک تر دین
جه ماعتیک تر دروست ده که ن ، نابهم
شیوه یه به رده وام ده بن هه تاوه کو
ئیمامی نه سلی (په سمی) له دوویان سی
نویږی ته راویح سه لام ده داته وه .

۳- به رده وام بوون له سه ر قنوت
کردن له نویږی ته راویح دا :

وه یه کیک له سه ریچی یه کان بریتی یه
له به رده وام قنوت کردن له هه ر ویتیک له
په مه زاندا وه له دوای رکوع دا ، وه به هه له
دانانی نه و که سه ی که جاریک قنوت
نه کات ، یان پیش رکوع قنوت بکات ،
چونکه قنوت کردن هه ندیک جار دوای
رکوعه وه هه ندیک جاریش پیش رکوعه .

نه وه له پیغمبره وه ﷺ وه رگراوه .
۴- زیده په وی کردن له گریاندا له
نویږی ته راویح دا .

گریان له کاتی قورئان خویندن دا
به لگه یه له سه ر ئیمانی نویږکارو

له نوپژدا قه دهغه کراوه له هه موو حاله ته کانیدا " له کاتی دوعا کردندا بی یان نا .

۷- وتنی (ثامین) له قنوتدا له دواى ئه و ووشانه ی که ئیمام ده یلیت که ستایشی خواى تیدا یه .

وه یه کیکی تر له هه له کان له قنوت کردندا ، جیاوازی نه کردنه له نیوان پرسته (جملة) ی دوعاو پرسته (جملة) ی ستایشی کردنی خوا . چونکه هه ندیک له نوپژکاران له کاتی قنوت کردندا ده لئین (ثامین) له سه ره تا وه تا کو تایی که واته پیویسته بیر له قسه کانی ئیمام بکه ینه وه ، ئه گه رووته کانی دوعا بوون " ئه و کاته ده لئین (ثامین).

۸- دست هینان به دم و چاودا له دواى پارانه وه شیخ (ابن تیمیه) په حمه تی خواى لی بیت ده فه رموی: (وأما رفع النبي ﷺ يديه في الدعاء فقد جاء فيه أحاديث كثيرة صحيحة. وأما مسح وجهه بيديه فليس عنه فيه إلا حديث أو حديثان لا يقوم بهما حجة، والله أعلم).

۹- به رزکردنه وه ی ده ننگ له کاتی پارانه وه دا ، له کاتی قنوت دا ، بو نمونه : پیش نوپژ کار ده نگی به رز ده کاته وه له ناکاو له هه ندیک دوعاى دیاری کراودا ، به لام سوننه ت وایه ده ننگ به رز نه کریته وه . خواى گه وره ده فه رموی :

کاریگه ری قورئان به سه ری یه وه ، ئه وه ش گومانی تیدانی یه شتیکی باشه ، به لام گریان به ده نگی به رزه وه به شیوه یه که ببیته هو ی مه شغول کردنی کو مه لیک له نوپژکاران و هه روه ها جووله جوول کردن له گه ل گریاندا . به لکو وه هه ندیکیان به زوری له قنوت کردندا ده گریه ن ، به لام باشتر وایه گریانه که له کاتی بیستنی قورئان دابی .

۵- درپژکردنه وه ی دوعاو پارانه وه له کاتی قنوت کردندا :

درپژکردنه وه ی دوعاو پارانه وه له قنوتدا ده ببیته هو ی دروست بوونی نارپه حه تی وقورسی و بیزاری بو نوپژکاران ، پیغه مبه ر ﷺ فه رمانی کردوه که چاودیری حالی نوپژکاران بکریت :

(إذا صلى أحدكم للناس فليخفف فإن فيهم الضعيف والسقيم والكبير وإذا صلى أحدكم لنفسه فليطول ما شاء)^(۲۱).

۶- چاودا به رزکردنه وه و سه یر کردن له کاتی دوعاى قنوت دا :

وه هه روه ها ئه وه ی که په یوه ندی هه یه به قنوته وه ئه وه یه که هه ندیک نوپژکاران کاتی که ده ستیان به رز ده که نه وه بو پارانه وه ، چاوشیان به رزه که نه وه . چونکه چاودا به رزکردنه وه

(۲۱) رواه البخاري (۷۰۳)، ومسلم (۴۶۷).

(ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ) (۲۲)

(قرطبي) له ته فسیري ئه م ئایه ته دا ده فهرموئ : (الاعتداء في الدعاء في الدعاء على الوجوه منها الجمهور الكثير والصياح).

۱۰- پيش نويز خوين خوي تاييهت بکات به پارانه وه له قنوت دا ، واته ته نها بو خوي بپارپته وه يان پاناوي که سي يه که مي تاك (ضمير المتکلم) به کار به يني پیغه مبهره ﷺ ده فهرموئ : (... ولا يؤم قوما فيخص نفسه بدعوة دؤهم...) (۲۳).

۱۱- وتني هندی زیکري تاييهت يان هندی وته له نيوان هه موو دوو پکاتيکدا . بو نمونه وتني :

"سبحان الله" و "الحمد لله" و "الله اكبر" و "لا اله الا الله" و صلاوات دان يان هه زیکريکی تر " چونکه هيج جوریک له وزیکرانه تاييهت نه کراوه به وکاته وه واته " نيوان هه موو دوو پکاتيک له نويزه کاني ته راويح " به هه شيوه يه ک بيت به تاك بيت يان به کومه ل به دهنگي به رز بيت يان به بي دهنگي .

۱۲- زیکر کردنی به کومه ل له هندی که مزگه وتدا به دهنگي به رز به ته سبيح يان به بي ته سبيح به شيوه يه که له هندی که مزگه وتدا له ئه نجامی زورکردن

(۲۲) (سورة لأعراف: ۵۵).

(۲۳) رواه الإمام أحمد وأبو داود والترمذي (۳۵۷).

و زورمانه وه له و زیکرانه دا هه نديک له و که سانه ي که به شداری تيدا ئه که ن تفه که يان ئه بيتته خوین له ئه نجامدانی ده نگ هه لپرين وسه ریا دانداندا .

۱۲- بيده ي زکرکردن له دواي سه لام

دانه وه له نويزی ته راويح :

وه هه روه ها ئه وه ي که داهينراوه له م مانگه پيروزه . زیکر کردنه له دواي هه موو دوو سه لام دانه وه که ي نويزی ته راويح و نويزکاران دهنگي خويان به رزده که نه وه به دهنگيک که له يه ک ئاستدا بيتت، ئه مه شي هه ر هه مووي بيده يه .

هه روه ها ئه مه ش به بيده عه داده نري کاتيک که خه لکه که له زیکرکردن دان بانگده ره که به دهنگيکی زور به رز ده لیت: ده هه زار سه لاوه ت له سه ر پیغه مبهره ﷺ يان (الصلاة يرحمکم الله) واته (نويز بکه ن په حمه تي خواتان لي بي). وه بو هه ستان بو دوو ره که عه تي دوو هم ده لیت بيست هه زار سه لاوه ت له سه ر پیغه مبهره ﷺ، وه به م شيوه يه بو ي هه لده کشييت ! . ئه مه ش شتيکه داهينراوه و بيده يه " چونکه له پیغه مبهره وه ﷺ ريوايه ت نه کراوه که کرد بيتی يان بپياری له سه ر دابي، وه

بدریّت ، به لکو ئه بیّ به خواردن بدریّ ههروه کو له فه رموده سه حیحه کانی پیغه مبهردا (ﷺ) هاتووّه () .

۲- زهکات دان به مندالّه کانت: زۆر له خه لکی له مانگی په مه زاندا زهکات دهدهت به مندالّه کانیان، ئه وهش دروست نی یه چونکه نه فه قه و دابین کردنی بژیوی مندالان واجبه له سه ر خاوه نه که یان .

۳- به رده وام زهکات دان به که سیکی دیاری کراو .

وهیه کیکی تر له سه ر پیچی یه کان ئه وهیه که هه ندیک که س زهکاته که ی ده دات به که سیک یان خیزانیکی دیاری کراو له خه لکی ، ئه وکاره دهکات به عاده تی خۆی هه رکاتیک زهکاتی دا له ماله که ی ، به لکو به وهش ناوه سیّ ده بینین ئه وکه سه زهکات دهره فه رمان به خزمه کانیشی دهکات که زهکات به و خیزانه یان ئه و که سه دیاری کراوه بدهن، ئه وهش دروست نی یه چونکه له وانیه ئه و که سه ی که به رده وام زهکاتی پیّ ده دریّت ده ولّه مه ند بووبیّت پیویستی به زهکات نه بیّت، له بهر ئه وه ئه بیّ بدریّت به که سیک شایه نی زهکات پیدان بیّت .

۴- به دوا دا نه گه پان و نه پیشکنین بوّ زهکات دان .

ههروه ها نه هاوه لآن و نه تابعی و نه پیشینه چاکه کانیش کردویانه . که واته داهینان له دین قه ده غه یه ، وه باشترین هیدایه تیش هیدایهت و ریگه ی محمده ﷺ . له پاشان خه لیفه کان له دوا ی خۆی، له پاشان هاوه لانی (خوا له هه موویان رازی بی) ، که ئه مانه هیچ شتیک له م بیدعانه یان نه کردو . ده با ئیمه ش له سه ر ریگه ی ئه وان بین " چونکه هه موو خپرو به خته وه ری یه که له شوین که وتنی ئه وان دایه و هه موو خراپه و زیانیکیش له داهینان له دین دایه .

۱۴- بیدعه ی "مرحبا-مرحبا" له پانزه پۆژی یه که مدا و "الوداع-الوداع" له نیوه ی کۆتایی په مه زاندا

ئه مه ش یه کیکی تره له داهینراوه کان و ووشه کانیش به گویره ی جیاوازی له هجه و ناوچه کان ئه گوړیّت .

حه وته م

له بیدعه کانی زهکاتی سه ر فتره :

۱- خه ملاندنی ئه م زهکاته به پاره :

زانایان " شیخ عبد الله بن عبد العزيز بن باز و شیخ محمد بن صالح العثیمین و شیخ صالح بن فوزان و شیخ عبد الرحمن بن جبرین " هه موو هاوده نگن له سه ر ئه وه ی که نابیّ زهکاتی سه ر فتره به پاره

() "فتاوی رمضان" ج ۲ ص (۹۱۸-۹۲۸) .

سه ریڼی چی یه کی تر ده بینین که هندیك خه لك ناگه رڼ به دوی که سیک که شایسته ی زه کات پیدان بیت “ هه رکه سیکی فه قیری بیزی یه کسه ر به په له زه کات که ی ده داتی بو ئه وه ی تاوانبار نه بیت ، به بی ئه وه ی بیر له و که سه بکاته وه که زه کاتی ده داتی نه گه ر چی فه قیریش بیت . چونکه نابی زه کات بدریت به که سیک که عیباده تی خوی پی نه کات و له سر پیچی کردنی خوا به کاری بهینیت ، یان نویننه کات

هه شته م / هه ندیک بیدعه له شهوی

خه تم کردنی قورئان

وه ئه وه ی داهینراوه له م شه وه گه وره یه دا: له به رزکردنه وه ی ده نگه پارانه وه له دوی خه تم کردنی قورئان ، ئه م پارانه وه ش به کومه ل ده کهن ، یان هه رکه سه و بو خوی ده پارپته وه ، به لام به ده نگیکی به رز“ به مه ش پیچه وانه ی ئه م نایه ته یه په فتار ده کهن که ده فه رموی:

[ادعوا ربکم تضرعاً و خفیةً انه لا یحب المؤمنین] (۲۵)

واته: (بپارینه وه له په روه رڼگارتان به گه ردن که چی و به نهینی).

وه پارانه وه به نهینی باشتره له به ر نیه ت پاکی ، چونکه پارانه وه به نهینی دورت ده خاته وه له ریابازی ، وه کاتی که هاوه لان ده نگیان به رز کرده وه له کاتی پارانه وه دا پیغه مبره ﴿؟﴾ پی پی فه رمون : (یا ایها الناس اربعوا علی أنفسکم فإنکم لا تدعون أصم ولا غائباً، إنه معکم ، إنه سمیع قریب) (۲۶).

واته : (ئهی خه لکینه دابمرکینه وه و هیدی ببنه وه و روحم به خوتان بکه ن“ چونکه ئیوه هاوار ناکه نه که ریک یا که سیکی ون ، به لکو ئه وه ی ئیوه هاواری ده کهنی له گه لتاندا یه به زانیاری خوی ، وه ئه و بیسه ره و نزیکه) .

نویه م / بیدعه ی ناهه ننگ گپران به

بوئنه ی یادی غه زای به در:

وه هه روه ها ئه وه ی که داهینراوه له م مانگه پیروزه دا بریتی یه له یاد کردنه وه ی غه زای به در ، ئه مه ش له شه وه ی حه قده هه می ئه م مانگه دا ده کریت . له م کاته دا خه لك کوره بنه وه له مزگه وت که زوریه یان خه لگی (عه وام)ن ، وه هی واشیان تیدایه ئیددیعیای زانست ده کات . وه ناهه ننگه که یان به خویندنه وه ی چه ند نایه تیک ده ست پی ده کات، له پاشان

(۲۵) (سورة الأعراف: ۵۵).

(۲۶) البخاري (۲۲۹۲).

كاره هه موو سالتك له و پرژهدا ، يان له و شه وهدا دووباره ده بيته وه .

كه واته تايبهت كردنى ئەم شه وه - شهوى حه قده هه مى مانگى په مه زان - به كۆبوننه وه و ياد كردنى خوا و خويندنه وه و هؤنراوه و، كردنى به بۆنه (مناسبه) يه كى شه رعى ، هه چ ئەسلىكى نى يه ، نه له قورئان و نه له سوننه تدا ، وه له هاوه له كان - خوا ليسان رازى بى - و تا ببعى و پيشينه چا كه كان وهرنه گيراوه .

شايخى ئيسلام (ابن تيميه) - په حمه تى خواى لى بى - ده فه رمى : (پيغه مبه ر ﷺ) چهند وتار و په يمان و پروداوى هه يه له چهند پوژتيكى ديارى كراودا كه تياندا باسى بنچينه كانى دين ده كات .: وه ك له پوژى به درو ، حونه ين و ، خندهق ، و ئازاد كردنى مه ككه و، كاتى كوچ كردنى و چوونى بۆ ناو شارى مه دينه .

له پاشان پيوست ناكات ئەم پوژانه بكرين به جه ژن ، به لكو ئەمه گاوره كان ده يكه ن ، ئەوانه ي كه پروداوى پوژگاره كانى (عيسى عليه السلام) يان كردووته چهند جه ژن و ئاهه نكيك ، وه به هه مان شيوه ش جووله كه كان ئەمه كاربانه . به لكو جه ژن شتيكه ده بيت

باسى چيروك و به سه ر هاتى شه پى به در ده كريت . وه باسى پاله وانيه تى هاوه لان - خوا ليسان رازى بيت - ده كهن و زياده پوهى ده كهن له م باس كردنه ش ، وه هه روه ها چهند هؤنراوه يه ك ريك ده خن به م بۆنه يه وه . ﴿ وه وتار بيژى واش هه يه به وتاره ئاگرينه كانى (الخطب الناريه) ، تيايدا هانى گه نجانى هه رزه كارو دلگه رم ده دات بۆ كارى حه ماسى وتوندو تيژى وناحه كيما نه ! . وه واده زانن خوا پيوستى كردووه له هه مان رۆژدا هه موو سالتك موسولمانان غه زابكه ن ! ﴾ .

وه له هه ندى ولاتى موسولماناندا ده ولت به شيوه يه كى په سمى به م بۆنه يه وه ئاهه نك ده گيريت و يه كيك له به رپرسانى ده وله تيش ئاماده ده بيت .

وه هه چ شاره وانى يه كه ئەم جوړه ئاهه نكانه چهندين شتى خراپى لى ده كه ويته وه ، وه ك كۆبوننه وه له مزگه وته كاندا به مه به ستى غه يرى خوا په رستى و ياد كردنى ، وه هه روه ها ئەم كۆبوننه وانه ده بنه هوى دروست بوونى ده نكه ده نك و ژاوه ژاو ، كه پيوسته ماله كانى خواى گه وره ي لى بپاريژى . وه هه روه ها هه نديك كه سى بى دين و دوور له خوا دينه ناو مزگه وت . وه هه روه ها وينه گران دينه ناو مزگه وت بۆ وينه گرتن ، سه ره پاي ئەمه ش ، ئەم

شهر دای بنی ، وه نه وهی که شهر دای بنی و بریاری له سهر بدا ، نهوا شوینی ده که وین ، نه گهر نا هیچ شتی که نابی له دیندا دابهینری که تییدا نه بی^(۲۷) .
 که واته : خو خه ریک کردن به م شتانه و هاوشیوهی نه مانه هر هر مووی شتی داهینراوه که بونه ته هوی دورخسته وهی خه لکی له وهی که خواو

پیغمبر ﷺ بویان داناوین وهک : زیندووکرده وهی شه وهکانی په مه زان به نویژوو زیکر .
 وه گه وره ترین به لاو مه ترسی له سهر موسولمانان بریتی به له وازهینان له شته شه رعی به کان و کردنی شته ناشه رعی به کان و داهینراوه کان .
 والحمد لله

﴿ من أقوال السلف ﴾

۱. (أسرع الناس ردة أهل الأهواء) / . واته : خیرترین خه لکان که پاش گه زده بونه وه له نیسلام که سانی شوینی که و ته ی ده سته و تاقمه ناره زووبازده کان . الحسن البصري (رحمه الله)
۲. (اجتنب من یُعادي أهل الكتاب والسنة لئلا یُعديک خسارته) / الامام ابن القيم الجوزية . واته : دوریکه وه له وه که سه ی دزایه تی شوین که وتوانی قورئان و سونه ت ده کات بو نه وهی درم و نه خو شوی به که ی نه ت گریته وه .
۳. (عليك باثار من السلف وإن رفضك الناس ، وإياک وآراء الرجال وإن زخرفوه لك بالقول ، فإن الأمر ینجی وأنت علی طریق مستقیم) / الامام الاوزاعي (رحمه الله) . واته : ریگه و ناسه واری پیشین بگره گهر خه لکیش تویان نه ویست ، وه دوریکه وه له راو بوچوونی پیاوان گهر به ووتی جوانیش بویان پازانیته وه ، چونکه گهر وابکه ییت ته مه کانت لی دهره ویته وه و به تاینی خوت ناشنان ده بیت و له سهر ریگه ی راست ده بیت .

(۲۷) اقتضاء الصراط المستقیم (۲/۶۱۴، ۶۱۵).